

Spis treści

Wstęp	9
-------------	---

CZĘŚĆ PIERWSZA

Rola państwa i podatków w gospodarce	13
---	-----------

ROZDZIAŁ PIERWSZY

Rola państwa i polityki fiskalnej w gospodarce	15
---	-----------

1. Rola państwa w gospodarce. Krótki rys historyczny	15
2. Funkcje finansów publicznych	27
3. Aktywna i pasywna polityka fiskalna	30
4. Sektor finansów publicznych w krajach Unii Europejskiej. Główne trendy	34
Finanse publiczne w krajach „starej” Unii Europejskiej	34
Finanse publiczne w nowych krajach Unii Europejskiej	44

ROZDZIAŁ DRUGI

Funkcje i klasyfikacja podatków	48
--	-----------

1. Funkcje podatków	48
2. Teoretyczne podstawy poboru podatków	56
3. Zasady podatkowe	59
4. Klasyfikacja podatków	64

CZĘŚĆ DRUGA

Ewolucja systemu podatkowego.	
Doświadczenia krajów Unii Europejskiej	67

ROZDZIAŁ TRZECI

Struktura dochodów budżetowych z tytułu podatków	69
1. Wprowadzenie	69

2. Struktura dochodów budżetowych w krajach „starej” Unii Europejskiej	75
3. Struktura dochodów budżetowych w nowych krajach Unii Europejskiej	77

ROZDZIAŁ CZWARTY

Opodatkowanie dochodów osób fizycznych 80

1. Ewolucja podatków w krajach „starej” Unii Europejskiej	80
2. Przyczyny i przebieg reform podatkowych w transformujących się gospodarkach	91
3. Podatek progresywny czy liniowy. W jakim kierunku zmierzają systemy podatkowe w transformujących się gospodarkach	97
Koncepcja podatku liniowego i jej realizacja	97
Dyskusja nad podatkiem liniowym. Argumenty za i przeciw	99
Przyczyny dużej popularności podatku liniowego w transformujących się gospodarkach	104
Doświadczenia krajów nadbałtyckich i Grupy Wyszehradzkiej. Wnioski z danych statystycznych	105

ROZDZIAŁ PIĄTY

Opodatkowanie dochodów osób prawnych 115

1. Opodatkowanie dochodów osób prawnych w krajach Europy Zachodniej	115
2. Opodatkowanie dochodów przedsiębiorstw w transformujących się gospodarkach	123
3. Konkurencja podatkowa w rozszerzonej Unii Europejskiej	128
Pojęcie i cele konkurencji podatkowej	128
Przebieg konkurencji podatkowej	131
Argumenty zwolenników i przeciwników konkurencji podatkowej	139
Perspektywy harmonizacji stawek CIT w rozszerzonej Unii Europejskiej	140
Konkluzje	145

ROZDZIAŁ SZÓSTY

Opodatkowanie konsumpcji 147

1. Charakterystyka podatków konsumpcyjnych	147
2. Podatek od wartości dodanej	151
3. Akcyza	163

ROZDZIAŁ SIÓDMY

Podatki majątkowe 169

1. Uzasadnienie opodatkowania majątku	169
2. Klasyfikacja podatków majątkowych	170
3. Charakterystyka podatków od nieruchomości	172
4. Skutki opodatkowania majątku	177

ROZDZIAŁ ÓSMY

Składki na ubezpieczenie społeczne 182

1. Udział składek na ubezpieczenie społeczne w dochodach budżetowych i w relacji do PKB w różnych krajach 182
2. Wpływ składek na ubezpieczenie społeczne na sytuację na rynku pracy. Aspekty teoretyczne 187
3. Wysokość składek na ubezpieczenie społeczne w krajach Unii Europejskiej 191
4. Skutki wysokich obciążeń kosztów pracy składkami na ubezpieczenie społeczne 196

ROZDZIAŁ DZIEWIĄTY

Kierunki ewolucji podatków w krajach Unii Europejskiej 199

1. Klasyfikacja systemów podatkowych w krajach „starej” Unii Europejskiej 199
2. Systemy podatkowe nowych krajów Unii Europejskiej 204
3. Kierunki ewolucji podatków w rozszerzonej Unii Europejskiej 205

CZĘŚĆ TRZECIA

Reforma podatkowa w Polsce 213

ROZDZIAŁ DZIESIĄTY

Opodatkowanie dochodów osób prawnych 215

1. Zasady opodatkowania dochodów osób prawnych 215
2. Obciążenia podatkowe przedsiębiorstw państwowych i prywatnych ... 220
3. Ocena dotychczasowych zmian systemu opodatkowania osób prawnych 228

ROZDZIAŁ JEDENASTY

Opodatkowanie dochodów osób fizycznych 231

1. Konstrukcja podatku od dochodów osób fizycznych w Polsce 231
2. Obciążenia podatkowe dochodów osób fizycznych 234

ROZDZIAŁ DWUNASTY

Reforma podatków pośrednich 253

1. Wprowadzenie podatku VAT w Polsce 253
2. Wpływ reformy podatkowej na strukturę dochodów budżetu państwa ... 256
3. Analiza regresywnego charakteru podatków pośrednich. Wyniki badań empirycznych 262
4. Wnioski 268

CZĘŚĆ CZWARTA

Podatki i szara strefa 273

ROZDZIAŁ TRZYNASTY

Wpływ systemu podatkowego na rozwój szarej strefy 275

1. Reakcje podatników na obciążenia podatkowe 275
2. Szara strefa. Pojęcie i zakres 279
3. Formy przejawiania się szarej strefy w Polsce 284
4. Konsekwencje występowania szarej strefy w Polsce 289
5. Wpływ szarej strefy na zróżnicowanie dochodów w transformujących się gospodarkach 299

Literatura 307